

URZĄD STATYSTYCZNY W GDAŃSKU

OPRACOWANIA SYGNALNE

Gdańsk, luty 2004 r.

Aktywność ekonomiczna ludności^{a)} w województwie pomorskim w III kwartale 2003 r.

Uwaga. Wyniki Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności za 2003 r. uogólnione zostały w oparciu o dane pochodzące z bilansu ludności opracowanego na podstawie wyników NSP 2002 i nie są w pełni porównywalne do lat poprzednich. Dane dla I kwartału 2003 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednim opracowaniu (w sierpniu 2003 r.) zgodnie z nową podstawą uogólnienia.

◆ Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

W III kwartale 2003 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 863 tys. osób, a biernych – 735 tys. W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 44 tys. (tj. o 4,8%), natomiast biernych zawodowo – o 11 tys. osób.

Na zmianę liczebności aktywnych zawodowo wpłynął spadek liczby pracujących o 9 tys. osób i bezrobotnych o 35 tys.

Tabl. 1. Ludność aktywna i bierna zawodowo w III kwartale 2003 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
	ogółem	pracujący	bezrobotni	
	w tys.			
OGÓŁEM	863	709	154	735
mężczyźni	463	383	80	291
kobiety	400	325	74	443
Miasta	576	476	100	506
Wieś	287	232	54	228

Opisane powyżej zmiany spowodowały spadek wielkości obciążenia pracujących osobami niepracującymi. W III kwartale br. na 1000 osób pracujących przypadają 1253 niepracujące, natomiast w poprzednim kwartale wskaźnik ten był wyższy i wynosił 1302.

W III kwartale 2003 r. ludność aktywna zawodowo stanowiła 54,0% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z poprzednim kwartałem odnotowano spadek o 0,9 pkt współczynnika aktywności zawodowej ludności mierzonego udziałem ludności pracującej i bezrobotnej (aktywni zawodowo) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Zmniejszenie ogólnego współczynnika było spowodowane spadkiem poziomu aktywności zawodowej mężczyzn o 1,9 pkt, podczas gdy aktywność zawodowa kobiet pozostała na niezmiennym poziomie. Zaobserwowano także spadek współczynnika aktywności zawodowej mieszkańców miast o 1,7 pkt, natomiast współczynnik ten wśród mieszkańców wsi wzrósł o 1,0 pkt.

Tabl. 2. Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej w 2003 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	I kwartał	II kwartał	III kwartał	+/- w porównaniu z II kwartałem
	współczynnik aktywności zawodowej w %			
OGÓŁEM	54,6	54,9	54,0	-0,9
mężczyźni	63,8	63,3	61,4	-1,9
kobiety	46,1	47,4	47,4	0,0
Miasta	54,6	54,9	53,2	-1,7
Wieś	54,6	54,7	55,7	+1,0

◆ Pracujący

W III kwartale 2003 r. populacja pracujących liczyła 709 tys. osób i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem o 9 tys., tj. o 1,3%. Spadek odnotowano w populacji mężczyzn – 20 tys., tj. 5,0%, natomiast wśród kobiet wystąpił wzrost – 10 tys. osób, tj. 3,2%.

Podobnie jak w poprzednich latach, III kwartał br. był okresem sezonowej poprawy sytuacji na wiejskim rynku pracy. W III kwartale liczba pracujących mieszkańców wsi wzrosła o 41 tys. osób, tj. 21,5%. Wśród mieszkańców miast odnotowano w tym czasie spadek populacji pracujących o 9,7%.

Miernikiem zaangażowania ludności jest wskaźnik zatrudnienia zdefiniowany jako udział ludności pracującej w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Tabl. 3. Wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku 15 lat i więcej w 2003 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	I kwartał	II kwartał	III kwartał	+/- w porównaniu z II kwartałem
	wskaźnik zatrudnienia w %			
OGÓŁEM	41,7	43,4	44,4	+1,0
mężczyźni	49,3	51,6	50,8	-0,8
kobiety	34,6	36,1	36,1	0,0
Miasta	43,1	44,5	44,0	-0,5
Wieś	37,6	40,6	45,0	+4,4

W III kwartale 2003 r. pracujący stanowili 44,4% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu do sytuacji w poprzednim kwartale znaczącą zmianę odnotowano na wiejskim rynku pracy, gdzie wskaźnik zatrudnienia wzrósł o 4,4 pkt.

Jednym z mierników opisujących sytuację na rynku pracy jest wielkość populacji niepełnozatrudnionych^{b)}. W III kwartale 2003 r. grupa ta liczyła 71 tys. osób, co stanowiło 10,0% ogółu pracujących (w poprzednim kwartale odpowiednio – 67 tys. i 9,3%). W porównaniu do sytuacji w II kwartale ponad połowę tej populacji (62,0%) również stanowiły kobiety. Większość niepełnozatrudnionych mieszkała w miastach. Ich udział zmniejszył się w okresie kwartału o 8,6 pkt i wyniósł 55,6%.

◆ Bezrobotni

W III kwartale 2003 r. odnotowano spadek bezrobocia w porównaniu z poprzednim kwartałem. Zbiorowość bezrobotnych liczyła 154 tys. osób i zmniejszyła się w okresie kwartału o 35 tys. tj. o 18,5%. Spadek liczby bezrobotnych w populacji mężczyzn wyniósł 11 tys., tj. 12,1%, a wśród kobiet – 24 tys., tj. 24,5%. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, populacja bezrobotnych zmniejszyła się w mieście o 18,7%, a na wsi o 18,2%.

Spśród bezrobotnych spełniających kryteria stosowane w BAEL, 67,5% było zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Z tej grupy 17,3% osób pobierało zasiłek dla bezrobotnych.

Tabl. 4. Stopa bezrobocia w wieku 15 lat i więcej w 2003 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	I kwartał	II kwartał	III kwartał	+/- w porównaniu z II kwartałem
	stopa bezrobocia w %			
OGÓŁEM	23,7	20,8	17,8	-3,0
mężczyźni	22,7	18,4	17,3	-1,1
kobiety	24,9	23,7	18,5	-5,2
Miasta	21,1	18,9	17,4	-1,5
Wieś	31,3	25,7	18,8	-6,9

W III kwartale 2003 r. stopa bezrobocia (udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej) wyniosła 17,8% i zmniejszyła się o 3 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału – w większym stopniu spadła wśród kobiet niż wśród mężczyzn (odpowiednio 5,2 pkt i 1,1 pkt).

W porównaniu z poprzednim kwartałem zaobserwowano poprawę sytuacji zarówno na miejskim jak i na wiejskim rynku pracy. Zmniejszenie liczby bezrobotnych mieszkańców miast i wsi wpłynęło także na spadek stopy bezrobocia w obu tych populacjach, odpowiednio: o 1,5 pkt i o 6,9 pkt.

Biorąc pod uwagę wykształcenie, najmniej zagrożone bezrobociem były osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. W tej grupie stopa bezrobocia była najniższa i wyniosła 8,6%. Natomiast w trudnej sytuacji pozostawały osoby o najniższym poziomie wykształcenia. W III kwartale 2003 r. najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła wśród osób z wykształceniem podstawowym (łącznie z gimnazjalnym) i niepełnym podstawowym – 26,5%.

◆ Źródła bezrobocia

W populacji bezrobotnych większość stanowią osoby, które straciły pracę i natychmiast podjęły starania, aby znaleźć następną. W III kwartale 2003 r. udział tej kategorii wśród ogółu bezrobotnych kształtował się na poziomie 48,7%. Pierw-

szej w życiu pracy poszukiwało 23,4%, a osoby powracające do pracy po przerwie stanowiły 22,1% ogólnej liczby bezrobotnych. Najmniejszy udział w populacji bezrobotnych miały osoby, które zrezygnowały z poprzedniej pracy – 5,8%.

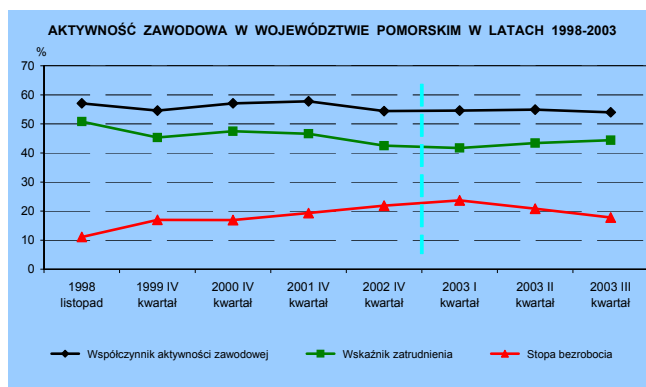
Główną przyczyną zaprzestania pracy przez bezrobotnych w III kwartale 2003 r. była likwidacja stanowiska lub zakładu pracy. Dotyczyło to 43,2% ogółu bezrobotnych uprzednio pracujących (bez osób, których przerwa w pracy wynosiła 8 lat lub dłużej). Kolejną, najczęściej wskazywaną przyczyną utraty pracy było wygaśnięcie umowy zawartej na czas określony. Odsetek osób, które straciły pracę z tej przyczyny wyniósł 18,6%. Natomiast bezrobotni, którzy zrezygnowali z pracy ze względów osobistych lub rodzinnych stanowili 5,1% tej populacji.

◆ Podsumowanie

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności wskazują na poprawę sytuacji na rynku pracy w III kwartale 2003 r. spowodowaną głównie występującą w okresie letnim sezonowością prac w rolnictwie. Wzrost liczby pracujących i związane z tym podwyższenie wskaźnika zatrudnienia oraz zmniejszenie natężenia bezrobocia dotyczyło wiejskiego rynku pracy.

W dalszym ciągu bardzo niekorzystna była sytuacja młodzieży na rynku pracy. Mimo, że stopa bezrobocia osób w wieku 15-24 lata zmniejszyła się w III kwartale 2003 r., to jednak jej poziom nadal jest wysoki.

Zagrożone bezrobociem były również osoby o niskim poziomie wykształcenia i bez przygotowania zawodowego. Wysoka stopa bezrobocia wystąpiła także wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim ogólnokształcącym. Nadal najniższe bezrobocie obserwowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym, mimo że stopa bezrobocia w tej grupie od początku 2003 r. systematycznie wzrasta.

a) Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Definicje przyjęte w tym badaniu są prezentowane w publikacji GUS pt. „Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski”.

b) Pracujący mniej niż 40 godzin tygodniowo, łącznie we wszystkich miejscach pracy, którzy chcieliby pracować dłużej niż obecnie, podejmują aktywne działania, aby znaleźć dodatkową pracę lub inną pracę główną w większym wymiarze czasu i są gotowi ją podjąć.